

Luka d'Andrea

SRŽ ZLA

Prevela s italijanskog
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala

Luca D'Andrea

LA SOSTANZA DEL MALE

Copyright © 2016 Luca D'Andrea.

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Alesandru,
moj kompas na uzburkanim morima*

FSC

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

(We Are) The Road Crew	11
Planinski junaci.	23
Glas Zveri	34
Pre dvesta osamdeset miliona godina	47
Obećanja i laži	60
Pokolj u Bleterbahu.	68
Zaltner.	80
Dvadeset osmi april 1985.	91
Bar <i>Lili</i>	109
Torta sa ukusom B	120
U južnotirolskom stilu	131
Der Krampusmeister.	141
Osam slova i jedne sanke	154
Mnoge stvari se menjaju	165
Kralj vilenjaka.	184
Kuća Krinovih	196
Prvi februar	214

Đavolova krojačka radionica	237
<i>Jaekelopterus Rhenaniae</i>	255
Boja ludila	274
Jedno drvo je ubijeno	282
Neko umre, neko plače.	300
Dvoje zaverenika i jedno obećanje	317
Kutija u obliku srca.	334
Osa na tavanu.	341
Istina o pokolju u Bleterbahu	352
Stvar iz nekog drugog sveta	374
Preci	390
U utrobi Zveri.	400
<i>Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?</i>	413
Slovo u podnožju duge.	438
<i>Izrazi zahvalnosti</i>	443
<i>Napomena:</i>	445
<i>O autoru</i>	447

Uvek je tako. U ledu se najpre čuje glas Zveri, a onda se umre.

Ledničke pukotine i provalije poput ove na čijem sam se dnu nalazio pune su alpinista i penjača koji su zbog tog glasa izgubili snagu, razum, a na kraju i život.

Deo mog uma, onaj životinjski deo koji poznaje užas zato što je milionima godina živeo u strahu, razumeo je šta Zver sikće.

Šest slova: „Odlazi“.

Nisam bio spreman za glas Zveri.

Trebalo mi je nešto poznato, ljudsko, nešto što bi me otrglo od surove samoće lednika. Podigoh pogled iznad ruba velike pukotine, u potrazi za obrisima crvenog helikoptera Dolomitske gorske službe ECI-35. Ali nebo je bilo prazno. Bleštavoplava munja iscepkanih ivica.

To me je dotuklo.

Krenuh da se klatim napred-nazad, dišući ubrzano, nisam više imao ni trunku energije. Kao Jona u kitovoj utrobi, i ja sam bio sam naspram Boga.

A Bog je grmeo: „Odlazi“.

U četrnaest sati i devetnaest minuta tog prokletog 15. septembra, iz leda se začuo glas koji nije bio glas Zveri.

To je bio Mani; crvena uniforma odudarala je od sve te beline. Neprestano je ponavljao moje ime dok ga je mali čekrk polako spuštao ka meni.

Pet metara.

Dva metra.

Njegove ruke i oči tražile su povrede koje bi objasnile moje ponašanje. Njegova pitanja su tražila odgovore na stotinu *šta* i hiljadu *zašto*, ali ja nisam mogao da ih dam. Glas Zveri bio je previše snažan. Proždirao me je.

„Zar je ne čuješ?“, promrmljah. „Zver...“

Zveri, tom prastarom ledu, hteo sam da mu objasnim, nepodnošljiva je pomisao da jedno toplo srce bude sahranjeno u njenoj utrobi. Moje toplo srce. I njegovo.

I evo, četrnaest sati i dvadeset dva minuta.

Iznenadjenje na Manijevom licu pretvara se u čisti užas. Sajla, koja ga podiže kao neku lutku. Mani, koji se strmo-glavljuje. Brujanje helikoptera koje postaje prigušeni vrisak.

Konačno.

Božji urlik. Lavina briše nebo.

Odlazi!

Tada sam video. Kad sam ostao sam, van vremena i prostora, video sam.

Mrak.

Potpuni mrak. Ali nisam umro. O ne. Zver se poigrala sa mnom. Pustila me je da živim. Zver je sada šaputala: „Ostaćeš zauvek sa mnom, zauvek...“

Nije lagala.

Deo mene je i dalje tamo.

Ali, kako bi rekla moja ćerka Klara, smeškajući se, to nije bilo slovo *Z* na kraju duge. To nije bio kraj moje priče. Naprotiv.

To je bio tek početak.

Četiri slova: „Zver“.

Isto kao: „Užas“.

(We Are) The Road Crew

1.

U životu, kao i u umetnosti, važno je samo jedno: činjenice. Da biste saznali činjenice o tome šta se desilo sa Evi, Kurtom i Markusom 28. aprila 1985. noću, od ključnog je značaja da znate sve o meni. Zato što se ne radi samo o 1985. i pokolju u Bleterbahu. Ne radi se samo o Evi, Kurtu i Markusu nego i o Selindžeru, Anelize i Klari.

Sve je povezano.

2.

Sve do četrnaest sati i dvadeset dva minuta 15. septembra 2013, to jest sve do trenutka kada me Zver umalo nije ubila, važio sam za polovinu zvezde u usponu u oblasti dokumentarnih filmova, u kojoj nema mnogo zvezda, već više maju-šnih meteora i razornih vetrova.

Majk Makmelan, druga polovina pomenute zvezde, rado je govorio kako smo mi zvezde padalice na putu da se sudare sa planetom Totalna propast, ali smo imali povlasticu da

nestanemo u velikom plamenu rezervisanom za heroje. Posle trećeg piva, složio bih se s njim. Ako ništa drugo, to je bio odličan razlog da nazdravimo.

Majk mi nije bio samo ortak. On je bio i najbolji prijatelj koga čovek može da ima. Bio je neprijatan, uobražen i egocentričan, nepodnošljivo opsesivan i nesposoban da se usredsredi samo na jednu temu. Bio je, međutim, i jedini pravi umetnik koga sam ikada upoznao.

Još dok smo bili ne baš uspešni i ne naročito talentovani studenti na Njujorškoj filmskoj akademiji (on na Fakultetu za režiju, moja malenkost na Fakultetu za dramaturgiju), Majk je shvatio da će nam, ukoliko budemo sledili svoje hollywoodske ambicije, zadnjice biti modre od šutiranja i da ćemo postati ogorčeni i logoreični kao profesor Kalthun – „Zovite me Džeri“ – bivši hipik koji je najviše uživao u kritikovanju naših prvih, stidljivih radova.

To je stvarno bio čudesan trenutak. Prosvetljenje koje će promeniti tok naših života. Možda nije bilo tako uzvišeno kao u nekom filmu Sema Pekinpoa („Idemo da umremo“, kaže Vilijem Holden u *Divljoj hordi*, a Ernest Borgnajn mu odgovori: „Zašto da ne?“) budući da smo mi, kad se to desilo, grickali pomfrit u *Mekdonaldsu*, moral nam je bio u bunaru i izgledali smo kao stoka koju teraju niz čuveni bulevar u carstvu hamburgera, ali je taj trenutak ipak bio neponovljiv. Verujte mi.

„Ma nek se nosi Holivud, Selindžere“, rekao je Majk. „Ljudi su gladni stvarnosti, a ne kompjuterske grafike. Jedini način da surfujemo po ovom usranom *Zeitgeistu* jeste da zaboravimo na fikciju i posvetimo se dobroj, staroj stvarnosti. To mora da uspe.“

Izvih obrvu: „*Zeitgeist*?“

„Pa ti si Švaba, druže.“

Majka mi je bila poreklom Nemica, ali ne sekirajte se, Majkove reči me nisu nimalo povredile. Ja sam, uostalom, odrastao u Bruklinu, a on na usranom Srednjem zapadu.

Geneološke napomene na stranu, Majk je tog kišnog novembarskog dana pre mnogo godina hteo da kaže kako treba da bacim svoje (loše) scenarije i posvetim se, zajedno s njim, snimanju dokumentarnih filmova. Da pretvaram razvučene trenutke u priču koja glatko teče od A do Z, u skladu sa učenjem pokojnog Vladimira Jakovleviča Propa (koji nam prvi padne na pamet kad pomislimo na priču, kao što je Džim Morison prvi koji nam padne kad pomislimo na paranoju).

Bio sam potpuno smeten.

„Majk...“, zaustih. „Samo je jedna kategorija ljudi gora od onih koji hoće da uspeju u kinematografiji: to su autori dokumentaraca. Oni čuvaju primerke *Nešenel džiografika* iz XIX veka. Preci mnogih od njih nastradali su dok su tražili izvor Nila. Imaju tetovaže i nose kašmirski šal oko vrata. Ili su govnnari, ali liberalni govnnari, koji zato misle da su im svi gresi oprošteni. I kao poslednje, ali ne i najmanje važno: potiču iz bogatih porodica koje finansiraju njihove safarije širom sveta.“

„Selindžere, ponekad si stvarno, stvarno si...“, Majk odmahnu glavom. „Nećemo sad o tome, bolje me saslušaj. Treba nam tema. Snažna tema za dokumentarac koji će napuniti blagajnu. Nešto što je ljudima poznato, blisko, ali što ćemo nas dvojica prikazati na nov način, iz potpuno drugog ugla. Napregni mozak, razmišljaj i...“

Verovali ili ne, tada smo otkrili da dva šmokljana udruženim snagama mogu da naprave čudo. Stvarno mi je sinula ideja.

Ne znam kako i ne znam zašto, ali dok me je Majk netremice posmatrao namršten kao serijski ubica, dok mi se u

glavi motalo milion razloga zbog kojih treba da odbijem taj predlog, snažno *klik* odjeknulo mi je u mozgu. Ideja je bila apsurdna. Suluda. Zanimljiva. Bila je toliko šašava da je mogla da uspe.

Šta je uzbudljivije, moćnije i erotičnije od rokenrola?

Rokenrol je bio religija za milione ljudi. Nalet energije koja je spajala generacije. Nema nikoga na ovoj planeti ko nije čuo za Elvisa, Hendriksa, *Rolingstonse*, *Nirvanu*, *Metali-ku* i sav taj sjaj koji prati jedinu pravu revoluciju u XX veku.

Lako, zar ne?

Ne.

Zato što je rok podrazumevao i visoke i debele bodi-bildere u tamnoj odeći, koji izgledaju kao dvokrilni ormani i imaju pogled pitbula, a plaćeni su da odbiju male preprede-njake poput nas. Oni bi to, doduše, radili i besplatno.

Ali prvi put kad smo pokušali da sprovedemo ideju u delo (Brus Springstin koji se na nastupu u jednom klubu u Vilibidžu zagrevao za turneju), izvukao sam se sa nekoliko udaraca i dve-tri modrice. Majk je prošao gore od mene. Polovina lica izgledala mu je kao škotska zastava. Jagoda na torti: umalo nismo zaradili prijavu. Posle Springstina, usledio je koncert grupe *Vajt strajps*, pa Majkla Stajpa iz *Red hot čili pepers*a, Nila Janga i benda *Blek ajd piz*, koji su u to vreme bili na vrhuncu popularnosti.

Sakupili smo priličan broj masnica i vrlo malo materijala. Iskušenje da odustanemo bilo je snažno.

Tada nas je pogledao bog roka, video je naša jadna nastojanja da mu odamo priznanje i tim blagonaklonim pogledom pokazao nam je put uspeha.

3.

Sredinom aprila uspeo sam da nam obezbedim posao na postavljanju pozornice u Bateri parku. I to ne za bilo koju grupu već za najkontroverzniji, najdijaboličniji i najkritikovaniji bend svih vremena. Dame i gospodo: grupa *Kis*.

Radili smo kao vredni mravi, a onda smo se, dok su fizički radnici odlazili, sakrili u gomili otpadaka. Bili smo tihi kao snajperi. Kad su stigle prve tamne limuzine, Majk je pritisnuo dugme za snimanje. Bili smo na sedmom nebu. To je bila velika prilika. Sve se, naravno, odigralo vrlo brzo.

Džin Simons je izašao iz limuzine duge kao transatlantski brod, protegnuo se i naredio slugama da puste sa povoca njegovog obožavanog četvoroonošca. Čim se oslobodila, grozna snežnobela pudlica nalik na Lucifera krenula je da laje u našem pravcu, kao jedan od onih pasa tragača iz pakla o kojima peva Robert Džonson (*And the day keeps on reminding me, there's a hellhound on my trail. / Hellhound on my trail, hellhound on my trail*). Pas se u dva skoka našao na meni. Skot je ciljao vratnu žilu. Krznena optica je htela da me ubije.

Vrisnuo sam.

I nekih dvanaest hiljada siledžija, koji se ne bi obrukali kada bi stajali u Holu slavnih koljača, zgrabiše nas, išutiraše, izudaraše i odvukoše do izlaza, sa namerom – kako su nam rekli režeći – da nas bace u okean kao hranu ribama. Nisu to uradili. Ostavili su nas premlaćene, tužne i umorne na klupici okruženoj papirnim otpacima da razmislimo kako smo se našli u položaju kojota u crtanom filmu o ptici trkačici. Odatle smo, odbijajući da prihvatimo poraz, slušali kraj koncerta. Kad je završeno pevanje na bis, ispratili smo pogledom svetinu koja se razilazila i upravo u trenutku kad smo se spremali da se vratimo u svoju mišju rupu, grmalji sa

robijaškim facama i bradama kakve nose anđeli pakla krenuše da utovaruju sanduke i pojačala u kamione peterbilt. Baš u tom trenutku bog roka je promolio glavu iz Valhale* i pokazao mi put.

„Majk“, prošaputah, „sve smo pogrešno uradili. Ako hoćemo da napravimo dokumentarac o roku, o pravom roku, treba da snimamo sa druge strane pozornice. Sa druge strane, druže. Ovi tipovi su pravi rok“, a onda dodadoh nacerivši se: „I oni nisu obuhvaćeni zakonom o zaštiti autorskih prava.“

Ovi tipovi.

Roadies. Oni koji obavljaju prljav posao. Oni koji utovaruju stvari u kamione sa prikolicama, voze ih sa jednog na drugi kraj zemlje, istovaruju, prave pozornicu, pripremaju opremu, čekaju kraj nastupa skrštenih ruku, a onda kreću iz početka, kao što kaže pesma: „I milje predem pre no usnim.“

O da.

Dozvolite mi da kažem da je Majk bio *neverovatan*. Slatkorečivošću i obećanjima zarade i besplatne reklame ubedio je menadžera turneje, koji se silno dosađivao, da nam dozvoli da snimamo. Nimalo naviknuti na svu tu pažnju, *roadies* su nas primili u svoje zaštitničko okrilje. I ne samo to: bradonje su ubedile menadžera i advokate da budemo s njima (sa njima, a ne sa grupom – upravo je to bilo presudno za njihov pristanak) tokom čitave turneje.

Tako je nastao dokumentarac *Rođeni da se znoje: Road Crew, malo poznata strana rokenrola*.

Ubili smo se od posla, verujte mi. Šest nedelja ludila, glavobolja, omamljenosti od umora i znoja. Za to vreme, uništili smo dve televizijske kamere, zaradili nekoliko trovanja

* U staroj skandinavskoj mitologiji dvorana u kojoj vrhovni bog Odin prima duše poginulih ratnika. (Prim. prev.)

hranom, jedno iščašenje gležnja (popeo sam se na krov jedne kamp prikolice za koju se ispostavilo da se mrvli kao keks – bio sam trezan, kunem se) i naučili dvanaest različitih načina na koje može da se izgovori *fuck you*.

Montaža je trajala celo leto na temperaturi od četrdeset stepeni, bez klima-uređaja, sve vreme smo sedeli ispred monitora koji se topio i, početkom septembra 2003. (ako je neka godina bila čudesna, onda je to ta), ne samo da smo završili dokumentarac nego smo bili i zadovoljni njime. Pokazali smo ga producentu koji se prezivao Smit i koji je preko volje potrošio na nas pet minuta. Bila su nam dovoljna tri, verovali ili ne?

„*Factual*“, zaključio je gospodin Smit, vrhovni imperator Mreže. „Dvanaest epizoda. Po dvadeset pet minuta. Hoću da bude gotov početkom novembra. Možete li to da izvedete?“

Osmesi i rukovanja. Konačno smo se vratili kući smrdljivim autobusom. Zapanjeni i pomalo smeteni, proverili smo na Vikipediji šta uopšte znači *factual*. Odgovor je glasio: to je nešto između televizijske serije i dokumentarnog filma. Drugim rečima, imali smo manje od dva meseca da sve iznova montiramo od početka do kraja i napravimo svoj *factual*. Nemoguće?

Mora da se šalite.

Prvog decembra te godine krenulo je emitovanje dokumentarca *Road Crew*. Gledanost je bila vrlo velika.

Najednom su svi pričali o nama. Profesor Kahun se slikao s nama dok nam je predavao neku grozotu koja je izgledala kao da je delo Dalijevih ruku, a zapravo je bila nagrada koja se dodeljuje zaslužnim studentima. Podvlačim: zaslužnim.

* Engl.: emisije u kojima se rekonstruišu stvarni događaji. (Prim. prev.)

Na blogovima se govorilo o filmu *Road Crew*, štampa je pisala o njemu. *Em-Ti-Vi* je napravio specijalnu emisiju koju je vodio Ozi Osborn – na Majkovo veliko nezadovoljstvo, nije pojeo čak ni slepog miša.

Nije, međutim, sve išlo kao po loju.

Medi Grejdi, iz *Njujorkera*, iseckala nas je na komadiće i to tupom sekirom. Mesecima sam proučavao taj članak od pet hiljada reči. Prema časopisu *Dži-Kju*, bili smo ženomrsci. Prema *Lajfu*, mizantropi. Prema *Vogu*, oličavali smo rehabilitaciju generacije X. To nas je stvarno smrtno uvredilo.

Neki štreberi sa Mreže okomili su se na nas pozivajući se na istraživanje o našem radu koje bi, po opširnosti i cepidlačenju, potuklo *Enciklopediju britaniku* za nekoliko kopalja.

Na internetu, toj kolevcu virtualne demokratije (do moje-ga!), počele su da kruže i glasine koje su bile i smešne i zabrinjavajuće. Prema dobro obaveštenim izvorima, Majk i ja smo koristili heroin, *speed ball*,* kokain i amfetamine. *Roadies* su nam pokazali sva zla Sodome. Jedan od nas dvojice umro je za vreme snimanja („Majk, ovde kažu da si umro.“ „Ovde piše da je 'jedan od nas dvojice' umro, zašto baš ja?“ „Da li si se pogledao u ogledalu u poslednje vreme, druže?“). Ova mi je, međutim, bila omiljena: grupi devojka po imenu Pem (jeste li приметili da se grupi devojke uvek zovu Pem?) ostala je trudna i mi smo je naterali da abortira za vreme satanskog rituala u koji nas je uputio Džimi Pejdz.

U martu naredne godine, 2004, gospodin Smit nas je naterao da potpišemo ugovor za drugu sezonu serije *Roud Crew*. Ceo svet je bio naš. A onda, pred sam početak snimanja, desilo se nešto što je sve iznenadilo, mene prvog.

Zaljubio sam se.

* Engl.: mešavina kokaina i heroina. (Prim. prev.)

4.

Čudno je kad pomislim da je to bila zasluga Kalhuna, „Zovite me Džeri“. On je organizovao specijalnu projekciju prve epizode serije *Road Crew*, posle koje je usledila neizbežna rasprava sa njegovim studentima. „Rasprava“ je smrdela na klopku, ali Majk (koji se možda nadao da će se osvetiti našem starom profesoru i celom svetu) navaljivao je da pristanemo i ja sam ga sledio, kao i uvek kada bi Majk uvrteo nešto u glavu.

Stvorenje koje mi je osvojilo srce nalazilo se u trećem redu, poluskriveno iza nekog tipa od sto pedeset kila koji je imao pogled Marka Čepmena (ljubitelj blogova, odmah sam naslutio), u strašnoj Kalhunovoj auli broj trinaest, koju su neki studenti Njujorške filmske akademije zvali „*Fight Club*“.

Kada se završila projekcija, debeljko se prvi javio za reč. Ono što je rekao u tridesetpetominutnom govoru može se svesti na sledeće: „Najobičnije sranje!“ Onda je zadovoljno obrisao balu koja mu je curila iz usta, seo i prekrstio ruke prkosnog izraza lica nalik na picu koju je držao u rukama.

Spremao sam se da ga zaspem dugim (predugim) nizom ne baš politički korektnih zapažanja o debelim pametnjakovićima kad se desilo nešto neverovatno.

Plavuša je podigla ruku i Kalhun joj je dao reč, odahnuvši. Ona je ustala (stvarno je bila preslatka) i sa jakim nemačkim naglaskom rekla: „Htela sam da vas pitam koja je italijanska reč za *Neid*?“

Prsnuh u smeh i zahvalih u sebi svojoj dragoj *Mutti** zbog upornosti sa kojom me je učila da govorim njen maternji jezik. Najednom sam te sate provedene u udaranju jezika

* Nem.: mama. (Prim. prev.)

o zube, aspiriranju samoglasnika i kotrljanju glasa *r* kao da u ustima imam ventilator video u potpuno novom svetlu.

„*Mein liebes Fräulein*“, odgovorih joj, uživajući u zvuku koji je propratio rogačenje očiju te gomile napaljenih studenata (uključujući i debeljka). „*Sie sollten nicht fragen, wie wir 'Neid' sagen, sondern wie wir 'Idiot' sagen.*“

Draga gospođice, ne treba da pitate kako mi kažemo „zavist“, nego kako kažemo „idiot“.

Zvala se Anelize.

Imala je devetnaest godina i došla je u Sjedinjene Američke Države nepunih mesec dana ranije, na praksu. Anelize nije bila ni Nemica, ni Austrijanka, a ni Švajcarkinja. Dolazila je iz male pokrajine u severnoj Italiji u kojoj najveći deo stanovništva govori nemački. Alto Adiđe ili Južni Tirol naziv je tog neobičnog mesta.

Noć pre polaska na turneju vodili smo ljubav dok je u pozadini Springstin pevao *Nebrasku* i to me je nateralo da bar malo zavolim Šefa. Naredno jutro je bilo teško. Mislio sam da je nikad više neću videti. Nije bilo tako. Moja slatka Anelize, rođena među Alpima udaljenim osam hiljada kilometara od Velike jabuke, pretvorila je praksu u dozvolu da studira u Americi. Znam da zvuči suludo, ali morate da mi verujete. Volela me je i ja sam voleo nju. Godine 2007, dok smo se Majk i ja spremali da snimimo treću (i poslednju, kako su nam obećali) sezonu serije *Road Crew*, ja sam u jednom malom njujorškom restoranu zaprosio Anelize. Prihvatila je sa tolikim zanosom da sam, ne baš muževno, briznuo u plač.

Šta sam više mogao da poželim?

Dve hiljade osmu.

Zato što se 2008, dok smo se Majk i ja odmarali posle prikazivanja treće sezone našeg *fuck-tuala*, jednog prijatnog majskog dana, na jednoj klinici u Nju Džerziju, zaronjenoj

u zelenilo, rodila Klara, moja ćerka. Dakle: mirisne gomile pelena, mrlje od dečje hrane na zidovima i odeći i sati i sati koje sam provodio posmatrajući Klaru kako upoznaje svet oko sebe. I zar mogu da zaboravim posete mog drugara Majka i njegove tadašnje devojke (smenjivale su se na dve do četiri nedelje, najviše mesec i po dana, a dotična je bila mis jula) tokom kojih je on na sve moguće načine pokušavao da nauči *moju* ćerku da izgovori *njegovo* ime pre nego što nauči reč „tata“?

U leto 2009. upoznao sam Anelizine roditelje: Vnera i Hertu Majer. Nismo znali da je „umor“ kojim je Herta objašnjavala vrtoglavice i bledilo zapravo rak u odmaklom stadijumu. Umrla je nekoliko meseci kasnije, krajem godine. Anelize nije htela da idem s njom na sahranu.

Godine 2010. i 2011. bile su prelepe, ali i pune razočaranja. Prelepe: Klara se penetra na sve što stigne, Klara pita „Šta je ovo?“ na tri različita jezika (treći, italijanski, Anelize je učila i mene; dobro mi je išao, bio sam vrlo motivisan učenik, jer sam imao zanosnu nastavnicu), Klara naprosto raste. Pune razočaranja? Svakako. Nakon što smo gospodinu Smitu izložili nekih deset hiljada projekata (koji su odbačeni svi do jednog), krajem 2011. započeli smo snimanje četvrte sezone serije *Road Crew*. Iako smo se zakleli da ona nikad neće ugledati svetlo dana.

Sve je krenulo naopako, čarolija je nestala i mi smo to dobro znali. Četvrta sezona serije *Road Crew* bila je duga i tužna žalopojka o kraju jedne epohe. Ali publika, kao što je dobro poznato generacijama i generacijama kopirajtera, voli da bude tužna. Gledanost je bila veća od one koju su zabeležile prve tri serije. Veličao nas je čak i *Njujorker*, koji je pisao o „raspršivanju sna koji se sanja otvorenih očiju“.

Zato smo Majk i ja bili iscrpljeni, apatični. Potišteni. Seriju koju smo smatrali najgorom u svojoj karijeri slavili su čak i oni koji su se do tada odnosili prema nama kao prema gubavcima. Zato sam u decembru 2012. prihvatio Anelizin predlog da provedemo nekoliko meseci u njenom rodnom selu, tačkici koja je na mapi bila označena kao Zibenhoh, u Južnom Tirolu, u Italiji. Daleko od svega i od svih.

Dobra ideja.

Planinski junaci

1.

To seoce natakareno na hiljadu i sto metara nadmorske visine bilo je mnogo lepše nego na fotografijama Zibenhoha koje mi je Anelize pokazala. Istina je da su to bili isti prozori sa muškatlama i iste uličice, uske zato da se toplota ne bi rasipala. A planine pod snegom i šuma oko sela? Kao sa razglednice. Ali uživo je bilo... drugačije.

Prelepo mesto.

Dopadala mi se crkvice okružena grobljem koje nije navodilo na razmišljanje o smrti, nego o večnom počinku. Dopadali su mi se strmi krovovi, negovane leje sa cvećem, putevi bez rupa, dopadao mi se oštar i grub *dialokt* koji ponekad nisam razumeo, a koji je izobličavao reči jezika moje majke (i mog detinjstva).

Dopadali su mi se čak i velika samoposluga na raskršenoj čistini, raskrsnice glavnih i sporednih puteva, ali i poluskrivene kozje staze između bukava, paprati i omorika.

Dopadao mi se izraz koji bi se pojavio na licu moje žene svaki put kada bi mi pokazala nešto novo. Sigurno se tako smešila dok je kao dete trčala po tim šumama, grudvala se,